

İstatistik adı	HAVA KALİTESİ İSTATİSTİKLERİ
Veri: Kapsam, Dönemsellik ve Zamanlılık	
Kapsam karakteristikleri	<p>Çalışmanın amacı:</p> <p>Hava Kalitesi İstatistiklerinin amacı çevre politikalarına ışık tutacak sağlıklı istatistiki verilerin üretilmesi ile kamu ve özel kurum ve kuruluşlar ile diğer kullanıcı ve araştırmacıların veri ihtiyacını karşılamaktır.</p> <p>Verinin tanımı:</p> <p>06.06.2008 tarihli ve 26898 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği” kapsamında dış ortam havasındaki belli kirleticilerin seviyesinin tespit edilmesi amacıyla istasyonlarda oluşan ve Bakanlık Merkezi Veri Tabanında depolanarak www.havaizleme.gov.tr internet adresinde yayımlanan veridir.</p> <p>İstatistiki kavramlar ve tanımlar:</p> <p>Partiküler Madde (PM10): EN 12341 ile tanımlanan 10 µm aerodinamik çaplı geçirgen bir girişten %50 verimle geçen partiküler maddeyi tanımlar.</p> <p>Partiküler Madde (PM2.5): EN 12341 ile tanımlanan 2,5 µm aerodinamik çaplı geçirgen bir girişten %50 verimle geçen partiküler maddeyi tanımlar.</p> <p>Kükürt Dioksit (SO2) : Kükürt dioksit, kükürt ve oksijenin birleşiminden oluşan bir bileşik olup, ana kaynağı kükürt oranı yüksek yağların, kömür ve linyitin yakılması sonucu ortaya çıkmaktadır.</p> <p>Azotoksitler (NOx) : Milyar başına parça (ppb) cinsinden azot monoksit ve azot dioksit konsantrasyonlarının metre küp başına mikrogram azot dioksit olarak ifade edilen toplamını ifade eder.</p> <p>Karbonmonoksit (CO): Renksiz, kokusuz, ve tatsız bir gaz olup karbon içeren yakıtların eksik yanması ile ortaya çıkan gazı ifade eder.</p> <p>Ozon (O3) : Yer seviyesi ozon (troposferik) kirliliği atmosfere doğrudan salınmamaktadır. Güneş ışığının etkisiyle, atmosfere salınan azot oksitler ve uçucu organiklerin karmaşık kimyasal tepkimeleri neticesinde oluşmaktadır. Azot oksitler ve uçucu organik kirleticilerinin temel kaynakları olan trafik, çözücü kullanımı ve sanayi tesisleri dolaylı olarak yer seviyesi ozon kirliliğine yol açmaktadır.</p> <p>Sınıflamalar:</p> <p>İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS) - Düzey 3</p> <p>Kitle:</p> <p>Referans dönemde Türkiye genelinde Hava Kalitesi İzleme Ağına bağlı olan hava kalitesi ölçüm istasyonlarıdır.</p> <p>Coğrafi kapsam:</p> <p>Türkiye</p> <p>Coğrafi düzey:</p> <p>(İBBS)-Düzey 3 (il)</p>

Sektörel kapsam:

Hava Kalitesinin Değerlendirilmesi Yönetimi ve Yönetmeliği kapsamındaki sektör sınıflamaları kullanılmaktadır.

Zaman kapsamı:

Ulusal Hava Kalitesi İzleme ağına bağlı izleme istasyonlarında günlük ve saatlik olarak derlenen veriler 2012 yılı Ocak ayından (2011 yılı Kasım ayı Haber Bülteninden) itibaren aylık ve yıllık haber bültenleri şeklinde kullanıcılara sunulmaktadır.

Diğer kapsam: -**Kapsamdaki sınırlılıklar: -****İstatistiksel birim:**

Türkiye genelinde Hava Kalitesi İzleme Ağına bağlı olan hava kalitesi ölçüm istasyonları

Temel dönem/yıl: -**Referans dönemi:**

Aylık yayımlanan veriler için "bir önceki iki ay"

Yıllık yayımlanan veriler için "bir önceki yıl"

Ölçü birimi:

Değişken/Gösterge	Ölçü Birimi
SO ₂ , PM _{2,5} -PM ₁₀ , NO ₂ , NO _x , O ₃	µg/m ³
CO	mg/m ³

Dönemsellik**Verinin toplama sıklığı:**

Hava kalitesi izleme istasyonlarında bulunan tam otomatik ölçüm cihazlarının ürettiği veriler ilk önce istasyonun içerisindeki bilgisayarda dakikalık olarak kaydedilir. Burada kaydedilen veriler 3G modem yardımıyla Bakanlığımızın sunucularına doğrudan aktarılır. Hava kalitesi izleme istasyonlarından Bakanlığımız sunucularına gelen veriler sürekli saatlik olarak kaydedilmektedir.

Sunuculardan sonra www.havaizleme.gov.tr web adresinde saatlik olarak yayımlanır.

Verinin yayımlama sıklığı:

Saatlik, günlük, yıllık olmakla birlikte hava kalitesi bültenleri aylık ve yıllık olacak şekilde yayımlanmaktadır.

Zamanlılık

Yayımlanan her veri için ortalama üretim süresi

İlk sonuçların yayımlandığı tarih ile referans döneminin son tarihi arasındaki fark (gün):

-

Nihai sonuçların yayımlandığı tarih ile referans döneminin son tarihi arasındaki fark (gün):

Aylık yayımlanan veriler için referans ayını takiben 1.5 ay (45 gün)

Yıllık yayımlanan veriler için referans yılını takiben 2.5 ay (75 gün)

Kamuoyunun Bilgiye Erişimi

Yayımlama takviminin önceden duyurulması

Veri yayımlama takviminin internet adresi:

www.havaizleme.gov.tr

<http://www.csb.gov.tr/gm/ced/index.php?Sayfa=sayfaicerik&Icid=1236>

https://www.tuik.gov.tr/Kurumsal/Veri_Takvimi

Veri dağıtım politikası:

Veriler saatlik olarak www.havaizleme.gov.tr internet adresi üzerinden elektronik yayımlanmaktadır.

Hazırlanan istatistiki veriler ise Bakanlığımızın ilgili

<http://www.csb.gov.tr/gm/ced/index.php?Sayfa=sayfaicerik&Icid=1236> adresinden tüm

kullanıcılara duyurulmaktadır.

Tüm kullanıcılar www.havaizleme.gov.tr ve

<http://www.csb.gov.tr/gm/ced/index.php?Sayfa=sayfaicerik&Icid=1236> internet adreslerinden

ücretsiz olarak bütün verilere istediği anda ulaşabilmektedir.

Eş zamanlı yayımlama

Tüm kullanıcılar ile aynı anda paylaşılıp paylaşılmadığı:

Veriler, tüm kullanıcılarla aynı anda paylaşılmaktadır

Basın veya diğer belirli kullanıcılar ile özel anlaşmalar kapsamında verinin önceden paylaşılıp paylaşılmadığı:

Veri, basın veya diğer belirli kullanıcılar ile özel anlaşmalar kapsamında önceden paylaşılmamaktadır.

Bütünlük

Resmi istatistiklerin üretilmesine ilişkin şartlar, koşullar ve gizlilik

İstatistiklerin toplanması, işlenmesi ve dağıtımına ilişkin sorumluluk:

Verilerin toplanması, işlenmesi ve dağıtılmasında Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü, Laboratuvar Ölçüm ve İzleme Daire Başkanlığı, Hava Kalitesi Şube Müdürlüğü, Çevre Envanteri ve Bilgi Yönetimi Dairesi Başkanlığı, Veri Değerlendirme Şube Müdürlüğü ve Çevre Bilgi Sistemleri Şube Müdürlüğü sorumludur.

Veri üreten kuruluşlar ile veri paylaşımı ve koordinasyon:

Veriler; Bakanlığımız, Belediyeler ve Özel Kuruluşlarca üretilmektedir. Yapılan işlemler Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği çerçevesinde yapılmaktadır.

Bireysel cevaplayıcılara ait verinin gizliliği:

İstatistik sadece izlediğimiz hava kalitesi değerleri ile ilgili olup bireysel cevaplayıcılarla ilgili gizli veri içermemektedir.

İstatistik üretimindeki insan kaynağı, mali kaynaklar ve bilişim teknolojisi kaynakları:

İstatistik üretimi idari kayıtlardan sağlanmakta olup, ilave finansman gerektirmemektedir. İstatistik üretiminde toplamda Hava Kalitesi Şube Müdürlüğü (7) ve Temiz Hava Merkezi Müdürlüklerinde (60) olmak üzere 67 personel çalışmaktadır.

Kullanıcı ihtiyaçlarının izlenmesi:

Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü'nün web sayfasında "ÇED Anketi" kısmındaki anket ile izlenmektedir

Kalite politikası:

Sürdürülebilir Kalkınma İlkeleri Kapsamında

- Çevreyi korumak ve yaşam kalitesi yüksek mekanlar oluşturmak;
- Yerleşmeye, çevreye ve yapılaşmaya dair yönetim planları hazırlayarak uygulamaları izlemek ve denetlemek,
- Kalite yönetim sistemi standardının şartlarına uyarak etkinliğini sürekli iyileştirmek,
- Yasal şartlar doğrultusunda hizmet alanların beklenti ve ihtiyaçlarını karşılayarak memnuniyetlerini arttırmaktır.

Ayrıca Bakanlığımız ISO 9001 kalite yönetim sistemi belgesine sahiptir.

Kalitenin izlenmesi:

TÜİK tarafından verilen kalite logosu kapsamında belirli periyotlarda izlenecektir.

İstatistiklerin yansızlığı:

İstatistik hava kalitesi izleme istasyonlarındaki ölçüm cihazlarından oluşan verilerden oluşmakta olup yansızdır.

Veri kaynakları:

Veri kaynağı idari kayıttır. Veriler, hava kalitesi izleme istasyonlarında bulunan ölçüm cihazlarından elde edilmektedir.

Yöntem:

Hava Kalitesinin Değerlendirilmesi Yönetimi ve Yönetmeliği kapsamında hava kalitesi izleme istasyonlarında üretilen veriler Bakanlığımız sunucularına gelerek burada Bakanlığımız uzmanlarınca veri değerlendirilmesi ve veri doğrulaması yapılmaktadır. Veriler tam otomatik cihazlar ile üretilmektedir

Dağıtım şekilleri:

İnternet üzerinden elektronik yayım olarak dağıtılmaktadır. İnternet adresleri ise

<http://www.csb.gov.tr/gm/ced/index.php?Sayfa=sayfaicerik&Icld=1236> ve

www.havaizleme.gov.tr 'dir.

İstatistiklerin hatalı yorumlanması ve yanlış kullanımına ilişkin görüş belirtme/tektezip:

Bakanlığımızca üretilen veriler saatlik olarak kontrolden geçirilerek yayımlanmakta olduğundan, veriler yayımlandıktan sonra yayım organlarında ve bilimsel makalelerde hatalı kullanımına ilişkin düzenli bir takip yapılmamaktadır. Tekzip yoktur.

İstatistiksel veri toplama, işleme ve dağıtımdaki şartlar ve koşulların açıklanması:

Hava kalitesi izleme istasyonlarında bulunan tam otomatik ölçüm cihazlarının ürettiği veriler ilk önce istasyonun içerisindeki bilgisayarda dakikalık olarak kaydedilir. Burada kaydedilen veriler 3G modem yardımıyla Bakanlığımızın sunucularına doğrudan aktarılır. Sunuculardan sonra www.havaizleme.gov.tr web adresinde saatlik olarak yayımlanır.

Mevsimsel düzeltme:

Mevsimsel düzeltme yapılmamaktadır.

İstatistiğin toplanması, işlenmesi ve dağıtılması süreçlerinde bağlayıcı olan mevzuat ve diğer düzenlemeler:

06.06.2008 tarih ve 26898 sayılı Hava Kalitesinin Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği, 09/09/13 tarih ve 31677 sayılı Hava Kalitesinin Değerlendirilmesi ve Yönetimi Genelgesi.

Yayımlanmadan önce veriye devletin içeriden erişimi	Veriler saatlik olarak online şekilde Bakanlığın web sitesinde kamuya açık olarak yayımlanmaktadır. Ancak veriler RİP kapsamında aylık ve yıllık bazda hava kalitesi haber bültenlerinde özet tablolar olarak yayımlanmakta olup, söz konusu tablolara Bakanlık dışında herhangi bir kurumun erişimi söz konusu değildir.
İstatistiklerin yorumlanarak yayımlanması	Üretilen istatistikler, 06.06.2008 tarih ve 26898 sayılı Hava Kalitesinin Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği, 09/09/13 tarih ve 31677 sayılı Hava Kalitesinin Değerlendirilmesi ve Yönetimi Genelgesinde çerçevesinde herhangi bir yorum katılmadan oluşturulmaktadır.
Yenileme ve yöntemdeki büyük değişikliklerin önceden bildirimi	Revizyon takvimi: - İlk verinin ve revize edilmiş verinin tanımlanması: - Metodoloji, veri kaynağı ve istatistiksel tekniklere ilişkin büyük değişikliklerin önceden duyurulup duyurulmadığı: Verileri değerlendirmede veya veri üretilirken oluşturduğumuz bir yenileme olması durumunda http://www.csb.gov.tr/gm/ced/index.php?Sayfa=sayfaicerik&IcId=1236 web adresindeki "Duyurular" kısmından bildirim yapılacaktır.
Kalite	
İstatistiklerin hazırlanmasında kullanılan yöntem ve kaynaklara ait dokümantasyonun yayımlanması	İstatistiklerin hazırlanmasında kullanılan yöntem ve kaynaklara ait dokümantasyonlar www.havaizleme.gov.tr web adresinde yayımlanmaktadır.
Bileşen detayının, ilgili veri ile uyumlaştırmanın, kabul edilebilirliğinin güvencesini sağlayan ve istatistiksel çapraz sorguları destekleyen istatistiksel çerçevenin yayımlanması	Verinin içsel tutarlılığı: İstatistikler veri seti içerisinde birbiriyle tutarlıdır Verinin zamansal tutarlılığı: Karşılaştırılabilir zaman serileri tutarlı olup, seri kırılması gerçekleşmemiştir. Verinin sektörler arası ve alanlar arası tutarlılığı: İstatistikler diğer veri kaynakları veya istatistikler ile uyumludur.
Notlar	
Metaverinin son gönderilme tarihi	
Metaverinin son onaylanma tarihi	
Metaverinin son güncellenme tarihi	04/09/2024

Resmi İstatistik Metaveri Şablonu, Versiyon 1.2